

Sint-Denijsbode

Padmasambhava 001: geschiedenis en mythe

dhammavedin@gmail.com
dhammavedin.be

Naar een lezing van Sangharakshita in 1972: *tape 111: Padmasambhava, the Tantric Guru of Tibet* (Free Buddhist Audio, <https://www.freebuddhistaudio.com/audio/details?num=111>)

De fragmenten die verder naar rechts inspringen zijn vertalingen uit de lezing. Hier en daar staat een P voor Padmasambhava en een S voor Shantarakshita.

Sangharakshita ziet afbeelding van Padmasambhava in Darjeeling

En dit specifieke beeld, deze specifieke figuur, die ik nu steeds duidelijker zag, zat met gekruiste benen op een enorme lotus-troon. En de figuur was niet gekleed in de gele of oranje gewaden van de Boeddha, maar in een rijk, versierd, prinselijk gewaad van een dieprode soort. En in de rechterhand van deze grote figuur, gezeten op de verheven lotus troon, rustte een gouden purbha (dolk) en in zijn linkerhand, die in zijn schoot rustte, bevond zich een schedelbeker. In de linkerarm, die tegen de schouder van de figuur rustte, lag een lange staf, een staf met daarboven een soort drietand en onder de drietand kon ik nog net onderscheiden: drie mensenhoofden in verschillende stadia van ontbinding. En toen ik mijn ogen wat hoger richtte, zag ik dat deze grote figuur op zijn hoofd een rode lotuskap droeg met daarboven een dorje, en boven de dorje een lange witte gierenveer. Maar hoe opmerkelijk dit beeld ook was, hoe indrukwekkend deze figuur ook was, het meest opmerkelijkste, het indrukwekkendste van alles was het hoofd. En het gezicht dat ik zag was half Indiaas, half Tibetaans, half Arisch, half Mongools. En op het gezicht stond een dunne zwarte snor en de wenkbrauwen waren licht gebogen alsof ze bijna boos waren. En de uitdrukking van het gezicht was aan de ene kant uiterst intelligent en doordringend en aan de andere kant, krachtig en bevelend, om niet te zeggen woest.

Feiten en mythen

Hij leefde in de achtste eeuw, in India en aangrenzende landen. Hij zou ongeveer achttien maanden in Tibet geweest zijn.

In de talrijke oude biografieën zijn geschiedenis en mythe met elkaar verweven. Vaak wordt zijn leven vermengd met het leven van de Boeddha. Hij draagt ongelooflijk veel verschillende namen, titels en toenames (epitheta). Deze titels en toenames verwijzen vaak ook naar andere figuren. Deze biografieën willen

niet alleen historische feiten weergeven, maar ook mythe, legende, parabels. Zo werpen ze als het ware een ander licht op de figuur, vanuit een andere dimensie.

Enkele wonderlijke gebeurtenissen

- Padmasambhava gaat het paleis van een Dakkhini binnen. Zij verandert hem in een lettergreep, in een mantra en slikt hem dan in. In haar maag ontvangt hij de geheime Avalokitesvara initiatie.
- De geboorte van Padmasambhava: in de transcendente wereld van Amitabha. [Amitabha] zat in meditatie, in diepe meditatie. [...] Ier [kwam] een straal van zuiver rood licht uit zijn tong en deze straal van zuiver rood licht viel neer op de aarde. Hij viel in het midden van een bepaald meer in Noordwest India. En op de plek, in het hart, waar ze in het water drong van het meer ontstond er een klein eiland. En dit eiland was volledig bedekt met gouden gras. En in het midden van het gouden gras, zo wordt ons verteld, stroomden drie bronnen van water. Zuiver water met de kleur van turkoois, en uit het midden van het eiland ontsprong een enorme lotusbloesem. En toen de lotus bloesem ontsprong werd ons verteld, dat de Boeddha Amitabha, de Boeddha van het Oneindige Licht, uit zijn hart een gouden dorje stuurde, een gouden dorje met vijf punten. En deze dorje viel [...] in het midden van die lotusbloesem. En later, [...] vonden [de mensen] een kleine jongen zittend in de lotus. Een jongen van ongeveer acht jaar

oud, die er volgens de legende uitzag als een jonge Boeddha. In zijn rechterhand een kleine lotusbloem, in zijn linkerhand een klein vaasje van de soort die gebruikt worden voor tantrische inwijdingen, en in de kromming van zijn linkerarm een kleine drietand, en dit was Padmasambhava, de uit een lotus geborene.

Geschiedenis

Padmasambhava werd geboren in het koninkrijk Uddiyana in NW India. Dat was een centrum van Tantrische beoefening. De koning Indrabhuti adopteerde hem. Hij was zelf een bekend tantrisch geleerde. Padmasambhava kreeg een prinselijke opvoeding. Maar net als de Boeddha was hij niet tevreden met het gezinsleven, de status en weelde. Hij verliet het huis en bestudeerde en beoefende alle soorten boeddhistische praktijken die beschikbaar waren. Waarschijnlijk kwam hij ook in contact met Christenen. Hij bezocht ook Oost-India en waarschijnlijk Java en Sumatra.

Hij mediteerde veel op crematieplaatsen. Na vele soorten oefeningen bereikte hij de Verlichting.

Hij keerde terug naar Uddiyana. Hij kwam in conflict met de koning omdat hij in het gezelschap was van een Dakini, Mandarava. De koning wilde hen doen verbranden maar ze ontsnapten.

P. ging naar Bodhgaya. Daar discussieerde hij met hindu's en won telkens de discussie. In Nepal mediteerde hij lange tijd in een grot. Daar werd hij uitgenodigd naar Tibet. Hij hielp het hoofd van de klooster Nalanda het boeddhisme in Tibet te introduceren.

Dan ging hij naar het land van de Rakhshahas. Door de lucht, op een gevleugeld paard. Niemand weet waar dit land is.

Bezoek aan Tibet

Vóór P was het boeddhisme in Tibet nog maar honderd jaar actief, op kleine schaal. De koning was aangetrokken tot het boeddhisme en nodigde Shantarakshita, het hoofd van Nalanda, uit.

S onderwees

- de tien principes van ethisch gedrag;
- de achttien elementen van de perceptieve situatie
- de twaalf nidana's

Dit maakte de Tibetaanse goden erg boos. Er brak brand en onweer uit. S gaf zijn ontslag maar raadde de koning aan P uit te nodigen. (Ongeveer in 750).

P overwon de goden van Tibet en ze werden allen boeddhist.

Shantarakshita kwam terug naar Tibet.

En met de hulp van de Koning werd een groot klooster gebouwd in Zuidoost Tibet en we krijgen een gedetailleerde beschrijving van dit klooster. De lay-out ervan, de plattegrond ervan als het ware was zeer interessant, het was zeer symbolisch. In het midden bevond zich een drie verdiepingen tellende tempel voor de grote Bodhisattva Avalokitesvara, de Bodhisattva van Mededogen. En deze drie verdiepingen tellende tempel vertegenwoordigde de centrale berg van het bestaan volgens boeddhistische symbolische kosmologie. En op elk van de vier kardinale punten was er een grote tempel en een kleine tempel. Deze symboliseerden de traditionele vier continenten. Er was een tempel voor de zon, er was een tempel voor de maan, en er waren vier stupa's van verschillende kleuren en diverse andere gebouwen. En het hele complex, het hele gebied was omgeven door een enorme cirkelvormige muur. En dit was het eerste boeddhistisch klooster in Tibet en het stond bekend als Samye. En het staat er nog steeds bijna intact. En de inwijdingsceremonie

samen met het gebouw, de inwijdingsceremonie werd gezamenlijk uitgevoerd door Shantarakshita en Padmasambhava. Ze deden het samen, en toen werd ons verteld, dat 12 Hinayana monniken uit India om in het klooster te wonen. En zeven jonge Tibetanen boden zich aan monnik te worden. Maar tot op dat moment was er nog nooit een Tibetaan tot monnik gewijd.

Geen enkele Tibetaan was ooit monnik geworden. Dus Shantarakshita dacht, "Nou, we weten niet hoe deze Tibetanen zijn. Of ze geschikt zijn voor dit leven, of ze monnik kunnen worden of niet, we weten het niet. Dus laten we het voorzichtig aanpakken." En hij zette ze allemaal op op proef voor een tijdje om ze te testen. En zij staan bekend in de Tibetaanse geschiedenis als de De Zeven Mannen op Proef'. Maar blijkbaar was Shantarakshita uiteindelijk zeer tevreden over hen dus werden ze ingewijd met Shantarakshita zelf als de preceptor of hoofdmonnik en een aantal van de zeven werden vervolgens zeer bekend in de Tibetaanse religieuze geschiedenis, vooral één genaamd Vairocanarakshita die een groot vertaler was. En op deze manier werd het boeddhisme voor het eerst in Tibet gevestigd.

We kunnen dus zien dat Padmasambhava een zeer belangrijke rol heeft gespeeld bij de introductie, [uit de lezing p. 8]

De goden van Tibet - Daka's en Dakini's

Hoe moeten we begrijpen 'dat de goden van Tibet eerst kwaad waren en dan overwonnen werden?' (Voor de Tibetanen hoeft daar geen verdere uitleg bij.)

De lessen van Shantarakshita waren erg rationeel. Geen meditatie, geen mythen. Bij zijn aankomst zei hij: 'Mijn doctrine is al wat rationeel klopt.' Deze benadering zou de goden gestoord hebben.

We kunnen de goden van Tibet zien als de niet-rationele krachten, het collectieve Tibetaanse onderbewustzijn. Shantarakshita rept niet over de goden. Daarom zijn ze kwaad. Er ontstaat onrust.

P is naast een groot geleerde ook een yogi en een meditator. Hij kent de Dakini's. Zij zijn in zekere zin het equivalent van de Tibetaanse goden:

The inspiratiekrachten diep in de Verlichte Geest.

Dakini en Daka (mannelijk) betekent 'lucht', 'hemel'. Daka's en Dakini's vliegen door de lucht. Lucht betekent hier de hemel van de Eengemaakte Geest, de hemel van het Absolute. Die hemel is niet leeg, maar vol leven en energie. Deze energie wordt uitgedrukt door de Daka's en Dakini's. P heeft veel tijd met hen doorgebracht. Hij is zelfs de meester van deze krachten.

Dus bij aankomst in Tibet, wat doet Padmasambhava? Zijn benadering, zijn houding is heel anders dan die van Shantarakshita. Hij begint met het erkennen van de goden, door te zien dat er goden zijn. Ja, deze god, die god, ze zijn er! Hij ziet ze, hij herkent ze. Niet alleen dat; hij legt contact met hen, hij, zo wordt ons verteld, bekeert hen. Hij transformeert ze in beschermers van de Dharma.

Dus wat betekent dit? Padmasambhava begint met het erkennen van die irrationele, niet-rationele, zelfs soms suprarationele krachten in de Tibetaanse psyche, en hij integreert ze, hij slaagt erin ze te integreren in de grote stroom van het spirituele leven van het Tibetaanse Boeddhisme. Hij benut als het ware hun energie. Hij gaat niet tegen ze in, hij draagt ze met zich mee.

En wat gebeurt er als Padmasambhava dit heeft gedaan, als hij de goden en godinnen heeft bekeerd de goden en de godinnen, als hij ze heeft

getransformeerd in bewakers van de Dharma? Wat gebeurt er dan? Wat er daarna gebeurt is dat Shantarakshita de intellectueel, als het ware, en Padmasambhava de yogi, samen bouwen en en wijden Samye in, het grote klooster. Er is geen tegenstelling, als het ware, tussen de twee benaderingen. Het rationele, het niet-rationele, ze zijn beide nodig, ze zijn complementair, en Shantarakshita en Padmasambhava, ieder erkent de grootheid van de ander. En als Samye ingewijd is door hun gezamenlijke inspanningen door de samenwerking van de intellectueel en de yogi, wat gebeurt er dan?

Monniken worden uit India gehaald. Jonge Tibetanen worden gewijd. De Sangha wordt gesticht. Met andere woorden, de Spirituele Gemeenschap ontstaat. Dus de betekenis van dit alles voor het boeddhisme in het Westen, zelfs voor onze eigen beweging, is zo duidelijk dat ik het niet woord voor woord hoeft uit te leggen.

Het is duidelijk dat het niet genoeg is om alleen een beroep te doen op het rationele. [uit de lezing p. 11]

De leer van Padmasambhava, de traditie die hij stichtte

Alle Tibetaanse boeddhisten zijn vertrouwd met P.

P is veel meer wat hij is dan wat hij zei. Als hij al 'onderwees' is zijn methode esoterisch¹ tantrisch.

P zag hinayana, mahayana en vajrayana als opeenvolgende stappen in het spirituele proces. Dat geldt voor alle Tibetaanse scholen. P onderwees negen yana's.

1. Shravakayana: luisteren. Voor toevlucht gaan, trainingsregels op zich nemen. Vier Edele Waarheden begrijpen, notie hebben van wijsheid als anata. (Geen vaste kern, geen los ego).
2. Pratyekhabuddhayana: het pad van de alleenstaande Verlichte. Kennis opdoen van Conditionaliteit en Leegte.
3. Bodhisattvayana: de ontwikkeling van d Wil tot Verlichting voor alle levende wezens. De Zes Volmaaktheden oefenen. Zien dat alles echt en niet echt is.
4. Kriyayogayana: tantrische yoga. Subtiële onzuiverheden wegwerken. Mantra's, visualisaties,
5. Ubayachariyayogayana: de beoefening van 'beide zijden'. Harminisering van binen en buiten. Mandala van de Vijf Boeddha's
6. Yogayana: vereniging van Wijsheid en Compassie.
7. Mahayoga: esoterisch, we kunnen er weinig van zeggen. Ingewikkelde visualisaties.
8. Anuyogayan: 'wat volgt' (op 7). ('Sexoyogic practices')
9. Antiyogayana: directe ervaring van Een Geest. De specifieke leer van P.

De Ningmapa traditie

Dit is de traditie die P zelf stichtte. Ze is (toen Sangharakshita dit vertelde in 1972) de tweede grootste in Tibet. Ook genoemd 'rode-hoed-traditie' (Naast Gelugpa (de grootste), Khagyupa, Shakyapa.). De naam bekent 'oude stijl'. Ze zouden sceptisch staan tegen de jongere tradities.

¹ [Gr. eso, eiso, naar binnen gericht], bn., alleen bestemd voor of toegankelijk voor ingewijden, vooral gebruikt voor religieuze leringen, formules of riten.

De term esoterisch is vooral van toepassing op de mysteriën, en geldt vaak voor een deel van de leringen of gebruiken, of voor een bepaalde betekenis daarvan. Voor de oningewijden geldt dan een andere betekenis of een andere vorm. De term wordt veel gebruikt in theosofische kringen.

Hun lama's treden spontaner op, reageren op plotse ingevingen. Ze leven meer in kleine groepen dan in reusachtige kloosters.

Ze steunen op teksten die P verstopt had maar die later te voorschijn kwamen. (Termas). Er zijn 64 boeken van deze termas.

Mooi stukje tekst, vertaald uit de lezing

(Me dunkt heel toepasselijk op werken met Padmasambhava.)

Het is duidelijk dat het niet genoeg is om alleen een beroep te doen op het rationele verstand. Men moet ook een beroep doen op de onbewuste diepten. Het is niet genoeg om alleen boeken over boeddhisme te lezen, niet genoeg om naar lezingen te luisteren. Men moet ook mediteren, men moet de diepten peilen in zichzelf. Men moet chanten, zoals we later op de avond zullen chanten. Men moet puja's uitvoeren, deelnemen aan symbolische rituelen. Het is niet genoeg om alleen maar te denken, te denken zelfs over het boeddhisme, maar men moet voelen. Men moet totaal reageren met zijn hele wezen. Alleen als we dit kunnen doen, alleen als een voldoende aantal mensen dit kan doen zullen we een echte authentieke boeddhistische spirituele beweging hebben, te onderscheiden van een kleine golf van intellectuele belangstelling in dit land. Alleen dan zullen we een echte spirituele traditie zijn.

Natuurlijk weten we heel goed dat de situatie hier veel gecompliceerder is dan duizend jaar geleden in Tibet in Shantarakshita's en Padmasambhava's tijd. Om te beginnen hebben we niet eens goden. We hebben geen eigen goden. Er zijn geen inheemse Britse goden. Dus wat is er met hen gebeurd? Waar zijn alle Goden verdwenen? Waar zijn ze? Dus ik ben bang dat we moeten zeggen, nogal triest, we moeten bekennen, dat de goden allemaal in duivels zijn veranderd. Ze werden duivels door het Christendom omdat de Christelijke houding tegenover goden, inheemse goden - goden van de Aarde en goden van de Hemel - heel anders is dan de houding van het Boeddhisme. Het Christendom heeft in het verleden de goden van de landen waarnaar het zich verspreidde als slecht beschouwd, en het probeerde daarom de goden te vernietigen, uit te roeien, zelfs de herinnering aan hun namen. Dus waar het ook kwam, in dit land als in andere landen, sloeg het Christendom sloeg de beelden aan diggelen, hakte de heilige bosjes om, doodde de priesters. Maar het kon de goden niet echt vernietigen, want ze hadden een eigen leven en energie. Het kon ze alleen onderdrukken. Dus kunnen we zeggen, een onderdrukte god wordt een duivel. Diabolus Deus inversus est.' En deze onderdrukte goden die in duivels zijn veranderd blijven, kunnen we zeggen, ons nog steeds lastig vallen. Het is dus tijd dat we ze erkennen. Tijd dat we contact met hen leggen. Tijd dat we ze transformeren van duivels terug in het zijn van goden. En misschien als we dat kunnen doen, zullen ze de Dharma beschermen in dit land.

[lezing p. 11, 12]